

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Volpp/1/2019
Identifikačné číslo spisu: 9019200006
Dátum vydania rozhodnutia: 07.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:9019200006.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Benczovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša, JUDr. Jaroslavy Fúrovej, Mgr. Petra Melichera a JUDr. Sone Langovej v právnej veci žalobcu J. I., F. F., nar. XX. T. XXXX, bytom I. X, XXX XX B. právne zastúpeného JUDr. Marošom Piňom, MPA, nar. X. októbra XXXX., bytom X.,, proti žalovanému Predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky JUDr. Andrejovi Dankovi, Národná rada Slovenskej republiky, Námestie Alexandra Dubčeka č. 1, 812 80 Bratislava, v konaní o návrhu podľa § 283 a nasl. zák. č. 162/2015 Z.z. na preskúmanie zákonnosti odmietnutia návrhu na kandidáta na prezidenta SR rozhodnutím predsedu Národnej rady SR č. 1384 zo dňa 31. januára 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky žalobu zamietla.

Žalovanému súd právo na náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Rozhodnutím predsedu NR SR zo dňa 10. januára 2019 publikovaným v Zbierke zákonov pod č. 8/2019 Z.z. boli vyhlásené voľby prezidenta SR podľa čl. 103 ods. 3 veta prvá Ústavy SR tak, že termín konania prvého kola volieb bol určený na deň 16. marca 2019 a termín konania prípadného druhého kola volieb bol určený na deň 30. marca 2019.

2. Dňa 29. januára 2019 žalobca J. I., nar. Y., trvalým pobytom I. X, B. predložil predsedovi NR SR návrh na kandidáta na prezidenta SR v štruktúre podľa § 203 ods. 1 a 2 zákona č. 180/2014 Z.z., vrátane vyhlásenia kandidáta, že súhlasí so svojou kandidatúrou na prezidenta SR a spĺňa ústavné podmienky na zvolenie za prezidenta SR.

3. Príslušná komisia zložená zo štátnych zamestnancov a zamestnancov kancelárie Národnej rady SR uskutočnila preskúmanie súladu predložených petičných hárkov s príslušnými zákonnými ustanoveniami a skonštatovala, že bolo uznaných za právoplatné 15 886 podpisov na petičných hárkoch, J. I. nespĺnil všetky podmienky na kandidáta na voľbu prezidenta SR, nakoľko nedosiahne v deň voľby vek 40 rokov, preto komisia neodporúča predsedovi NR SR prijať návrh na vyššie menovaného kandidáta.

4. Predseda NR SR rozhodnutím č. 1384, konanie č: PREDS-91/2019, zo dňa 31. 1. 2019 v bode A. konštatoval, že na základe petície podľa čl. 101 ods. 3 Ústavy SR, bol predložený návrh podaný občanmi SR na voľbu kandidáta J. I., F., na funkciu prezidenta Slovenskej republiky vo voľbe, ktorá sa bude konať 16. marca 2019, v bode B. rozhodnutia uvedený návrh odmietol, nakoľko po preskúmaní súladu podaného návrhu podľa § 103 ods. 3 zákona č. 180/2014 Z.z. bolo skonštatované, že J. I. F., nespĺňa podmienku veku ustanovenú v čl. 103 ods. 1 Ústavy SR.

5. Odmietnutý kandidát bol poučený, že do 3 dní od doručenia rozhodnutia o odmietnutí návrhu môže podať návrh na vydanie rozhodnutia o prijatie jeho návrhu na kandidáta na NS SR podľa § 11 písm. c/ a § 287 zák. č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len SSP). Odmietnutý kandidát prevzal rozhodnutie dňa 31. 1. 2019.

6. Dňa 4. 2. 2019 odmietnutý kandidát v procesnom postavení žalobcu podal na Najvyšší súd Slovenskej republiky Žalobu vo volebnej veci, ako "Návrh na začatie konania vo veci prijatia návrhu na kandidáta na prezidenta SR podľa § 283 a nasl. Zákona č. 162/2015 Z.z. na preskúmanie zákonnosti odmietnutia návrhu na kandidáta na prezidenta SR rozhodnutím predsedu Národnej rady SR č. 1384 zo dňa 31. januára 2019 (č. PREDS-91/2019), ktorým žalovaný predstaviteľ orgánu verejnej moci v časti B. predmetného rozhodnutia odmietol prijať návrh na kandidáta na prezidenta SR.

7. Žalobca namietal, že napadnutým rozhodnutím, síce rešpektujúc svoje vlastné rozhodnutie ohľadne stanoveného termínu prezidentských volieb, žalovaný deklaroval nespĺnenie vekového cenzu podľa čl. 103 ods. 1 Ústavy SR, čím žalobcu vyradil z demokratického procesu prezidentských volieb a možnosti voľby občanov SR vo vyhlásených tohtoročných voľbách na prezidenta SR, napriek formálnemu splneniu ostatných náležitostí žalobcovej prezidentskej kandidatúry.

8. Považoval za významné, že pred dorúčením návrhu na svoju kandidatúrou na prezidenta SR dňa 29. 1. 2019 písomne listom zo dňa 19. 11. 2018 v dostatočnom predstihu upovedomil žalovaného, že formálne splnil jeden z predpokladov kladených Ústavou SR, tým že vyzbieral viac ako 15 000 podpisov občanov, oprávňujúcich ho kandidovať na tento ústavný post.

9. V predmetnom liste apeloval na predsedu NR SR aby vyhlásením termínu prezidentských volieb v rámci jeho výlučnej diskrečnej právomoci zohľadnil nielen vek žalobcu, ale aj vôľu tých občanov, ktorí priamo podporili jeho kandidatúru podpisom pod petíciou na jeho kandidatúru na prezidenta SR. Výslovil názor, že žalovaný mal a vzhľadom na mediálne prezentované vyhlásenia o jeho kandidatúre, musel mať vedomosť, že existuje uchádzač, ktorého kandidatúra je/bola výhradne otázkou stanovenia termínu prezidentských volieb.

10. Vzhľadom na platnú právnu úpravu (najneskôr 60-ty deň pred uplynutím mandátu úradujúceho prezidenta dňom 15. júna 2019) najneskorší možný termín vyhlásenia prvého kola prezidentských volieb pripadá na 13. apríla 2019. Vzhľadom na okolnosti (žalobca XX. T. XXXX dovŕši vek 40 rokov) žalovaný sa mohol a mal dôsledne riadiť čl. 103 ods. 3 prvá veta Ústavy SR a vyhlásiť termín volieb na tento dátum. V opačnom prípade svojím postupom znemožnil žalobcovi uchádzať sa o ústavnú funkciu prezidenta SR, čím zasiahol aj do jeho ústavných práv zúčastňovať sa priamo na správe vecí verejných podľa čl. 30 ods. 1 Ústavy SR ako aj žalobcovho základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR.

11. Ako dôkaz svojich tvrdení predložil súdu kópiu listu datovaného dňa 19. 11. 2018, adresovaného Kancelárii NR SR s potvrdeným prevzatím 19. 11. 2018, bez uvedenia žalovaného ako adresáta, kde nad štandardne vytlačeným textom bolo rukou dopísané „Vážený pán predseda Národnej rady SR“.

12. Na str. 4 ods. prvý zhora podaného návrhu žalobca v rozpore s označením žaloby uviedol, že o predmetnom zásahu resp. zásahoch ktoré nastali rozhodnutím zo (svoj)vôle predsedu NR SR môže rozhodovať len Ústavný súd SR ako politicko - právny spor. Vzhľadom na skutočnosť, že termín

prezidentských volieb je stanovený, v prípade rozhodovania ÚS SR ktorého výsledok má deklaratórny charakter, nie je možné, aby bolo rozhodnuté pred uskutočnením prezidentských volieb a je nevyhnutné, aby sa s predmetnou vecou vysporiadal tunajší správny súd.

13. V žalobnom návrhu žiadal aby správny súd:

1/ Posúdil zákonnosť resp. správnosť skôr vydaného rozhodnutia predsedu NR SR zo dňa 10. januára 2019 publikovaného v Zbierke zákonov pod č. 8/2019 Z.z. rozhodnutie predsedu NR SR o vyhlásení volieb prezidenta SR z ktorého preskúmané rozhodnutie vychádza resp. bolo preň záväzné, a to konkurencii s dikciou čl. 103 ods. 3 veta prvá Ústavy SR vzťahujúce sa na tento správnym súdom prejedávaný prípad. (podľa § 27 ods. 1 SSP)

2/ Následne prijal adekvátne opatrenia za účelom nápravy vzniknutého stavu tak, aby sa žalobca mohol zúčastniť prezidentských volieb (určil nový termín volieb na 13. apríla 2019, sobota) a napádané rozhodnutie predsedu NR SR č. 1384 zo dňa 31. januára 2019 (č. PREDS - 91/2019; zverejnené/doručené dňa 31. januára 2019), ktorým žalovaný odmietol prijať návrh na kandidáta na prezidenta SR bolo nahradené uznesením o prijatí návrhu žalobcu na kandidáta na prezidenta SR v zmysle § 291 ods. 1 SSP.

14. Žalovaný vo svojom vyjadrení k návrhu predloženom na výzvu súdu dňa 6. 2. 2019 poukázal na skutkové a právne okolnosti vyhlásenej voľby prezidenta SR v roku 2019 a uviedol, že je vo výsostnej kompetencii predsedu NR SR, na aký termín vyhlási voľby na funkciu prezidenta v rámci ústavou stanovenej úpravy. Pri stanovovaní konkrétneho termínu bol povinný myslieť na to, aby voľby nekolidovali s ostatnými voľbami konajúcimi sa v tomto období na území SR a prispôbiť termín konania volieb na prezidenta SR už známym termínom iných volieb (13. 4. 2019 sa budú konať voľby do orgánov samosprávy obcí, 25. 5. 2019 sa budú konať voľby do Európskeho parlamentu), za účelom zabezpečenia demokratického a bezproblémového priebehu všetkých volieb.

15. K tvrdenej existencii listu zo dňa 19. 11. 2018 sa nevyjadril, tento list sa nenachádza v predloženom administratívnom spise. Žalovaný okrem toho uviedol, že podľa jeho názoru Najvyšší súd SR nie je príslušný na preskúmanie prípadného zásahu do ústavného práva pána J. I. F. na „prístup k voleným a iným funkciám...“

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorému bola vec predložená na konanie postupom podľa § 283 SSP sa v prvom rade zaoberal otázkou, či podanie spĺňa náležitosti na prejedanie veci ako návrhu na konanie vo veciach prijatia návrhu na kandidáta na prezidenta SR, vzhľadom na skutočnosť že žalobný návrh (§ 288 ods. 1 písm. f/ SSP) nekorešponduje s ust. § 291 ods. 2 SSP (Ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť žaloby, uznesením rozhodne o prijatí návrhu žalobcu na kandidáta na prezidenta Slovenskej republiky. Vo výroku uvedie, že prijíma návrh žalobcu s uvedením jeho mena a priezviska na kandidáta na prezidenta Slovenskej republiky).

17. Po zohľadnení označenia návrhu, žalobných bodov a pripojeného napadnutého oznámenia (§ 288 ods. 2 SSP) a ako aj skutočnosti, že v prejednávanej veci nie je vyžadované obligatórne právne zastúpenie, zákon na rozhodnutie vo veci stanovuje mimoriadne krátku lehotu a podľa aplikovateľnej judikatúry ústavného súdu aj v týchto konaniach je súd povinný odstraňovať nedostatky návrhu, dospel najvyšší súd k záveru, že je dôvodné vec meritorne prejednať ako návrh podľa § 283 a nasl. SSP.

18. V konaní o preskúmanie zákonnosti odmietnutia návrhu na kandidáta na prezidenta Slovenskej republiky je medzi účastníkmi nesporné, že voľby prezidenta SR v r. 2019 s určeným dátumom I. kola na 16. marca 2019 a dátumom II. kola volieb určeným na 30. marec 2019 je stanovená v lehote podľa čl. 103 ods. 3 ústavy SR. Návrh žalobcu účelom ktorého bolo dosiahnuť zmenu vyhláseného termínu volieb tak, aby vzhľadom na posunutie termínu po dni dovŕšenia 40 rokov veku, spĺňal vekový cenzus spochybňoval ústavnú konformnosť rozhodnutia predsedu NR SR, ktorý v rámci svojej diskrečnej právomoci určil termín konania volieb tri mesiace pred uplynutím mandátu úradujúceho prezidenta,

nakoľko tým došlo k zásahu do jeho základného práva zúčastňovať sa priamo na správe vecí verejných podľa čl. 30 ods. 1 Ústavy SR ako aj základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám podľa § 30 ods. 4 Ústavy SR.

19. Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

20. Najvyšší súd za rozhodujúce pre posúdenie veci považoval vyvodenie záveru o tom, či bolo pochybením žalovaného keď na základe tvrdených vedomostí o tom, že žalobca dosiahne 40 rokov až dňa XX. T. XXXX, neurčil termín prvého kola prezidentských volieb na najneskorší do úvahy prichádzajúci dátum 13. apríla 2019 a či v dôsledku toho došlo vyššie opísaným postupom žalovaného k zásahu do práv žalobcu podľa čl. 30 ods. 1 a čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

21. Podľa čl. 103 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky za prezidenta možno zvoliť každého občana Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný za poslanca Národnej rady Slovenskej republiky a v deň voľby dosiahol vek 40 rokov.

22. Podľa čl. 103 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, voľbu prezidenta vyhlasuje predseda Národnej rady Slovenskej republiky tak, aby sa prvé kolo volieb uskutočnilo najneskôr 60 dní pred uplynutím funkčného obdobia úradujúceho prezidenta. Ak sa úrad prezidenta uvoľní pred uplynutím funkčného obdobia, predseda Národnej rady Slovenskej republiky vyhlási voľbu prezidenta do siedmich dní tak, aby sa prvé kolo volieb uskutočnilo najneskôr do 60 dní odo dňa vyhlásenia voľby prezidenta.

23. Podľa čl. 30 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky, občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov. Cudzinci s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky majú právo voliť a byť volení do orgánov samosprávy obcí a do orgánov samosprávy vyšších územných celkov.

24. Podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy slovenskej republiky, občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

25. Pokiaľ sa týka poukazov žalobcu na porušenie jeho práv podľa čl. 30 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, je potrebné pripomenúť, že k otázke odopretia práv podľa čl. 30 Ústavy SR existuje obsiahla judikatúra Ústavného súdu SR.

26. Významný je napr. nález zo dňa 7. januára 1998. sp. zn. II. ÚS 48/97, ktorý s ohľadom na charakter Slovenskej republiky ako právneho štátu, rešpektujúceho prednosť zmlúv o ľudských právach a základných slobodách pred zákonmi slovenskej republiky zdôraznil význam Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, v zmysle čl. 25 písm. b) ktorého, každý občan má právo na možnosť bez akýchkoľvek rozdielov uvedených v čl. 2 a bez neodôvodnených obmedzení voliť a byť volený v pravidelných voľbách spĺňajúcich stanovené požiadavky.

27. V tejto súvislosti treba uviesť, že zákonný postup, ktorým predseda národnej rady určil termín voľby prezidenta SR, ktorý sa javí ako štandardný, resp. primeraný povahe, požiadavkám na organizáciu ako aj účelu voľby prezidenta SR, nemožno považovať za neodôvodnené obmedzenie skutočnosť, že pri určovaní dátumu volieb, že nebol zohľadnený dátum dosiahnutia veku 40 rokov u žalobcu.

28. Ustanovením článku 30 ods. 4 Ústavy SR sa priznáva rovnocenná ochrana prístupu k voleným funkciám a iným verejným funkciám v tom zmysle, že všetci uchádzači majú právo uchádzať sa za rovnakých podmienok aké majú vytvorené iní uchádzači. V prejednávanej veci súčasťou týchto rovnakých podmienok je aj dosiahnutie veku 40 rokov v deň volieb.

29. Len zo skutočnosti že došlo k prejavu záujmu potenciálneho kandidáta, u ktorého nie je isté, že v deň volieb bude spĺňať zákonnú podmienku vekového cenzu, nie je možné automaticky vyvodit'

povinnosť predsedu národnej rady SR stanoviť v rámci zákonných podmienok termín prezidentských volieb tak, aby potenciálny kandidát v čase ich konania spĺňal zákonný vekový cenzus.

30. Vzhľadom na skutočnosť, že neexistuje právny nárok na prispôsobenie termínu prezidentských volieb dosiahnutiu veku 40 rokov u kandidáta, ktorého voliteľnosť závisí od dosiahnutia veku, nepovažoval najvyšší súd za preukázané splnenie zákonnej podmienky pre vyhoviecie návrhu žalobcu v zmysle § 291 ods. 2 SSP.

31. Len na doplnenie najvyšší súd uvádza, že nepovažoval za dôvodné dopĺňať dokazovanie ohľadne tvrdeného doručenia listu zo dňa 19. 11. 2018 žalovanému, nakoľko existencia ani prípadné doručenie tejto písomnosti žalovanému nemá vzhľadom na vyššie uvedené žiaden reálny význam pre rozhodnutie vo veci.

32. O trovách konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že procesne úspešnému žalovanému právo na ich náhradu nepriznal, nakoľko nebola preukázaná existencia žiadnych trov konania, ktoré by bolo možné od žalobcu spravodlivo požadovať (§ 168 SSP)

33. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.